

Vastauksia 10.11.2023 pidetyn SIIRTO-rekisterin koulutustilaisuuden ennakkokysymyksiin

Toimitettavat tiedot:

Minkä muun kuin umpikaivolietteen kuljetusta koskevia tietoja SIIRTO-rekisteriin viedään? Vaarallisen jätteen?

- Rekisteriin viedään tiedot seuraavien jätteiden siirtoasiakirjoista:
 - Vaaralliset jätteet
 - Pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältävät jätteet (POP-jäte)
 - Saostus- ja umpisäiliölietteet
 - Hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteet
 - Rakennus- ja purkujätteet (pois lukien pilaantumattomat maa-ainekset)
 - Pilaantuneet maa-ainekset
- Minkä jätteen kuljetuksesta vaaditaan siirtoasiakirja?

Betonimurskeen toimituksissa yksityishenkilöille on ongelmana, että kaikkiin MARA-ilmoituksiin tai kuntien hyödyntämisilmoituksiin ei ole laitettu Kohde ID:tä, joka käsittääkseni pitäisi siirtää tunnisteena Y-tunnuksen sijaan SIIRTO-rekisteriin. Miten tämä hoidetaan siinä tapauksessa?

- Kohde-ID ei ole pakollinen tieto. Sen sijaan kiinteistön omistajan osoitetiedot ovat. Kohde-ID merkitään, jos vastaanottaja on yksityishenkilö.
- On tapauksia, joissa yksityishenkilö saa ottaa vastaan maantäyttöaineita ilman Kohde-ID:tä, ja joitain tapauksia, joissa ID pitäisi olla. SIIRTO-rekisteri ei valvo tai tarkista eri tapauksia.

Osa toimijoista syöttää järjestelmään myös kaikki muutkin jätekuljetukset kuin ne, joista siirtoasiakirja on pakollinen (esim. metalliromun noudot). Tuleeko näitä ilmiantaa jonnekin, hankaloittavat tietyn kiinteistön tietojen läpiselaamista?

- Asiaa selvitetään.

Tietojen toimittaminen rekisteriin:

Jos kierrätyslaitokselta ajetaan esim. betonimursketta tai maa-aineksia yhteen kohteeseen useita (jopa kymmeniä) kuormia päivän aikana, voiko silloin tehdä vain yhden siirtoasiakirjan ko. päivälle kaikista päivän kuormista vai pitääkö jokaisesta kuormasta tehdä oma siirtoasiakirjansa?

- Jos yksi kuljetusyritys ajaa samalta työmaalta samana päivänä yhdellä autoilla useita kuormia samaa tavaraa samaan paikkaan, niin voidaan kirjata kaikki kuormat yhdelle siirtoasiakirjalle.
- Jos tilanne muuten sama, mutta ajossa useita autoja eri kuljetusyrityksiltä > Sama kuljetusyritys voi käyttää samaa siirtoasiakirjaa, mutta eri kuljetusyritysten autoja/kuormia ei voi ilmoittaa samalla siirtoasiakirjalla.
- Jos sama yritys ajaa samaa tavaraa useina eri päivinä, niin jokaiselle päivälle tulisi laatia oma siirtoasiakirja (jäljitettävyyks käärsii, jos useita päiviä merkitään samalle asiakirjalle). Poikkeuksena tilanteet, joissa yksittäinen siirto venyy toisen vuorokauden puolelle.

Missä ajassa tietojen siirto tulisi tehdä? Entä jos syynä tekniset ongelmat järjestelmän toimittajalla, eikä toiminnanharjoittaja pysty sitä nopeuttamaan? Meneekö vuosi ns. kiinni jossain vaiheessa niin, ettei jälkeinpäin voi tietoja lisätä?

- Sähköisten siirtoasiakirjojen tiedot on lähetettävä teknisen rajapinnan kautta SIIRTO-rekisteriin viivytystä siirron päätyttyä. Siirtoasiakirjan tietoja on kuitenkin mahdollista täydentää, ennen kuin ne lähetetään SIIRTO-rekisteriin. Esimerkiksi parin päivän viive, mikäli se on olennaista tietojen täydentämisen kannalta tai lähetyksen helpottamiseksi, on hyväksyttävää. Paperisen siirtoasiakirjan tiedot tulee toimittaa SIIRTO-rekisteriin kolmen kuukauden kuluessa siirron päätyttyä

Kuinka pian tiedot näkyvät rekisterissä, kun ne on syötetty sinne?

- Tiedot siirtyvät rekisteriin riippuen käytettävästä sovelluksesta. Jotkin palvelut siirtävät tietoja rekisteriin keskitetysti esimerkiksi kerran päivässä.

Onko sakokaivolietettä pienimuotoisesti kerääville toiminnanharjoittajille tulossa työkaluja sähköisen siirtoasiakirjan laatimisen helpottamiseksi? Kentällä monilla yrityksillä ei ole tietoa jätelakiuudistuksesta sähköisen siirtoasiakirjan suhteen aivan hirveästi. Erittäin yleinen suhtautumistapa etenkin pienemmissä yrityksissä on, että paperisia siirtoasiakirjoja täytetään vanhaan malliin ennen kuin siihen joku viranomainen puuttuu suoraan yrityksen suuntaan. Voisiko tästä tiedottaa kentällä laajemmin? Etenkin rakennusjätteen kuljettajat ovat monesti tästä epätietoisia.

- "...siirtoasiakirja voidaan laatia paperisena asiakirjana, jos sähköisen asiakirjan laatimiselle ei ole edellytyksiä" (JL 121 a §). Jätelain 646/2011 mukaan: Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, siirtoasiakirja voidaan laatia paperisena asiakirjana, jos sähköisen asiakirjan laatimiselle ei ole edellytyksiä. Jätteen haltijan on huolehdittava siitä, että paperinen siirtoasiakirja on mukana jätteen siirron aikana ja että se annetaan siirron päätyttyä jätteen vastaanottajalle. Paperiseen

siirtoasiakirjaan on tehtävä 1 momentissa tarkoitetut vahvistukset allekirjoituksilla tai muilla järjestelyillä, jos tämä ei heikennä vahvistuksen luotettavuutta. (JL 121 a §)

- Näin ollen, jos sähköistä asiakirjaa ei ole mahdollista käyttää, esimerkiksi järjestelmän toimimattomuuden vuoksi, voidaan käyttää paperista siirtoasiakirjaa. Myös pienimuotoinen toiminta, jossa syntyy pois kuljetettavaa jätettä vain harvoin, esimerkiksi muutamia kertoja vuodessa, voi olla peruste tehdä siirtoasiakirja paperisena varsinkin, jos sähköisen siirtoasiakirjan hankkimisesta aiheutuisi kuljetusmääriin nähden kohtuuttomia kustannuksia. Näistäkin siirroista on tuotava tiedot SIIRTO-rekisteriin rekisterin asiointikäyttöliittymän kautta (siirtorekisteri.fi).
- Siirtoasiakirjan laatimisen tai tietojen rekisteriin tuottamisen laiminlyömisestä voidaan 1.1.2023 lähtien määrätä laiminlyöntimaksu. Valvontaviranomainen voi määrätä laiminlyöntimaksun jätteen haltijalle, kuljettajalle tai vastaanottajalle sen mukaan, kenen menettelystä laiminlyönti johtuu.
- Ohjeet ovat tietyllä tasolla olemassa. Yksityiskohtaisia, jokaista erityyppistä toiminnanharjoittajaa koskevia työkaluja ei ole tulossa.

SIIRTO-rekisteri ja siirtoasiakirjapalvelut:

Olisiko mahdollista saada luettelo niistä yrityksistä, joilla on rajapinta siirtää jätesiiroasiakirjoja rekisteriin?

- Suomen ympäristökeskus ei luovuta tietoja yrityksistä. Palveluun siirtyy tällä hetkellä tietoja 23 eri siirtoasiakirjapalvelun kautta.

Kenen vastuulla on, jos siirtorekisteri ei toimi. Yrittäjän vai palveluntarjoajan?

Jätteesiirtoasiakirjojen tekijöiltä on tullut tieto, että jos ilmoituksessa on jokin puute, ilmoitus jää jumiin jonnekin järjestelmän uumeniin eikä tallennu rekisteriin. Ilmoituksen pystyy kuulemma tallentamaan puutteellisilla tiedoilla, mutta rekisteriin se ei siirry.

- Rekisterin (www.siirtorekisteri.fi) toiminnasta vastaa Suomen ympäristökeskus. Rekisteriä koskevissa vikatilanteissa kannattaa olla yhteydessä siirtorekisteri-tuki@syke.fi.
- Rajapintasovellusten osalta niiden toiminnasta vastaa palveluntarjoaja.

Tietojen tarkastelu asiointikäyttöliittymässä:

Tietojen suodatus on vaikeaa ilman ohjeita. Miten saan kuljetuksista raportin?

- Tiedot on mahdollista suodattaa esimerkiksi valitsemalla haluamansa sarakkeet valikosta. Lisäksi tiedot on mahdollista ladata Excel-taulukkoon.

ID-tunnus
Siirron alkamisaika
Jätteen tuottaja tai muu haltija
Jätteen tuottajan/haltijan osoite
Jätteen tuottajan/haltijan sähköpostiosoite
Jätteen tuottajan/haltijan puhelinnumero
Siirron alkamispaikka
Kuljettaja
Vastaanottaja
Siirron päättymispaikka
Siirron päättymisaika
Jäte
Jätteen kuvaus
Jätteen paino (t)
Jätteen tilavuus (m ³)
Kiinteistötunnus
Pysyvä rakennustunnus
Lietesäiliön tyyppi

SIIRTO-rekisteri on itselleni uusi tuttavuus. Jos mahdollista, olisi mukava nähdä, miten käytännössä haetaan esim. tiettyä kuljettajaa tai kiinteistöä koskevia tietoja jätteen kuljetuksesta. Ja olikohan viranomaisille tullut hiljattain jokin oma rekisteri?

- Nimen sijasta suosittelimme käyttämään haussa kuljettajan y-tunnusta.
- Mahdollisesti kysymyksessä jätehuoltoviranomaisten erillinen lietejätteiden seurannan rekisteri, joka vaihtelee kunnittain, ja jonka toimintaan Suomen ympäristökeskus ei liity.

Käyttöoikeudet ja valvonta:

Miten toiminnanharjoittajan käytännössä voi varmistua, että tieto umpikaivolietteen tyhjennyksestä päätyy siirtorekisteriin? Pitääkö hänen hankkia SIIRTO-rekisteritunnukset ja vielä tieto itse/hankkia tunnukset tarkistaakseen, onko kuljetusyrittäjä vienyt tiedot?

Kun nykyään on sovelluksia kuten mm. Zero Waste niin miten me näiden sovelluksien käyttäjät voimme varmistua, että meidän tiedot menevät kyseiseen SIIRTO-rekisteriin, voiko ne tarkistaa jostakin?

- Kaikilla siirron osapuolilla on oikeus katsella jätesiirotojen tietoja. SIIRTO-rekisterin käyttöliittymässä (www.siirtorekisteri.fi) pääsee tarkastamaan siirtoja koskevat tiedot. Rekisteriin pääsee kirjautumaan Suomi.fi -tunnuksilla.
- Jätteen haltija on silti velvollinen annetuista tiedoista.
YM Siirtoasiakirjamuistio: "Käytännössä jätteen siirtoon osallistuvat osapuolet voivat keskinäisellä sopimuksella sopia, että siirtoasiakirjan laatii esimerkiksi kuljettaja jätteen haltijan puolesta. Jätteen haltija on kuitenkin tällaisessakin tapauksessa viime kädessä vastuussa jätteen haltijaan kohdistuvista lain velvoitteista (kts. myös luku 7)."

Voiko kunnallinen ympäristövalvonta valvoa SIIRTO-rekisterin avulla sitä, milloin tietyltä asuinkiinteistöltä on tyhjennetty saostus- tai umpisäiliöliete?

- Valvontaoikeutetut viranomaiset (ympäristönsuojeluviranomainen ja jätehuoltoviranomainen) ja jätteen siirtoketjun osalliset (haltija, kuljettaja, vastaanottaja) voivat tarkastella rekisterin tietoja rekisterin käyttöliittymän kautta. (www.siirtorekisteri.fi).

Helsingissä ei olla saatu käyttöoikeuksia vielääkään järjestettyä. Kiinnostaa tietää on rekisteristä meille oikeasti mitään hyötyä. Onko kukaan ympäristöviranomaisen vielä käyttänyt rekisteriä valvontaan? Jos on, niin miten?

- Helsingin valvonta ei erii muista kunnista. Rekisteritukeen ei ole tullut erityisesti Helsinkiä koskevia tukipyynnöjä.

Miten käytännössä kunnan ys-valvojan tulisi valvoa SIIRTO-rekisteriä? Mistä aloittaa? Toivoisin opastusta/ohjausta rautalangasta vääntäen, alkaen ihan perusasioista.

Onko tulossa ohjeistusta/opasta kirjallisena, josta voi tarpeen tullen luntata miten käyttää ja miten valvoa SIIRTO-rekisteriä? Kaikkea valvottavaa ja seurattavaa on niin paljon, että ei aina muista miten toimia eri järjestelmissä. Siksi opas/ohjeistus olisi hyvä, että voi palata kun tarvis.

Siirtorekisterin käyttö jätevesilietteiden kuljetuksissa? Miten käytetään sopimusperusteisessa ja kunnallisessa lietteen keräyksessä, ja onko näissä eroa? Tarvitseeko kuntien liete-keräyksestä vastaavan jäteyhtiön käyttää ja tietää minkä verran SIIRTO-rekisteristä vai onko enemmän kuljetusyrityksen ja valvojan viranomaisen vastuulla?

Käykää läpi SIIRTO-rekisteriä myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta, mitä meidän on huomioitava valvonnassa, miten ohjeistamme yrityksiä ja miten meidän odotetaan sitä käyttävän?

- Suomen ympäristökeskus vastaa rekisterin ylläpidosta, ei siirtoasiakirjavelvoitteiden noudattamisesta tai valvonnasta.
- Rekisterin tavoitteena on varmistaa, että jätteet luovutetaan asianmukaiseen käsittelyyn sekä parantaa ja tehostaa jätevirtojen seurantaa ja valvontaa. ELY-keskukset valvovat jätteen kuljettajien toimintaa sekä aluehallintoviraston myöntämää lupaa edellyttävän jätteen haltijan ja jätteen vastaanottajan toimintaa. Siirtoasiakirjavelvoitteiden noudattamista valvotaan mm. toiminnanharjoittajien laitosten valvonnan ja kuljetusten valvonnan yhteydessä sekä tilanteissa, joissa epäillään velvoitteiden laiminlyöntiä.
- Yrityksiä voi ohjeistaa ainakin valtuuksien hakemisessa ja jättekoodien käytössä. Valvojien kannattaa perehtyä huolella muun muassa SIIRTO-rekisterin [Usein kysytyihin kysymyksiin](#) sekä Ympäristöministeriön [muistioon](#).

Tiedotus:

Kuinka SIIRTO-rekisterin käyttöönotosta on tiedotettu/pyritty tiedottamaan jätteen kuljettajia ja jätteen käsittelijöitä/jätteen haltijoita?

- SIIRTO-rekisterin käyttöönotosta on tiedotettu mm. Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämällä [hankesivuilla](#), animaatiolla ([Milloin jätekuljetuksesta on laadittava siirtoasiakirja?](#)), Ympäristöministeriön päivittyvässä [muistiossa](#) sekä SIIRTO-rekisterin [Usein kysytyissä kysymyksissä](#). SIIRTO-rekisterin etusivulla (www.siirtorekisteri.fi) on Uutiset-osio, minkä lisäksi on mahdollista liittyä rajapinnan sähköpostilistalle (lähettämällä pyyntö siirtorekisteri-tuki@syke.fi). Lisäksi rekisteristä on järjestetty info- ja koulutustilaisuuksia.

Kehityssuunnitelmat ja -toiveet:

Etenkin suunnitelmat kehityksen osalta kiinnostavat, onko tulossa muutoksia sisältöön tai pakollisiin tietoihin tms. Myös rajapinnan alhaalla olon valvontaan toivoisin viestintää.

- Lainsäädännöllisiä muutoksia ei ole tiedossa.
- Tällä hetkellä tiedossa olevia mahdollisia tulevia rajapinnan muutoksia ovat:
 - Saman version sisällä:
 - Päiväysten validointi (nyt sallii mitä tahansa päiväyksiä. Jatkossa ei sallisi ennen vuotta 2022 tapahtuneita siirtoja tai selkeästi liian pitkällä tulevaisuudessa olevia siirtoja (vaikkapa yli kuu-kautta etukäteen ilmoitettuja siirtoja).
 - Version korotus v5:
 - Kiinteistötunnuksen ja rakennustunnuksen muodon validointi. Nyt sallii mitä tahansa tekstiä, mutta jatkossa validoitaisiin, että ilmoitettu kiinteistötunnus tai rakennustunnus on validissa formaatissa.
 - Yrityksille syötettyjen Y-tunnuksien olemassaolo validoitaisiin YTJ:n rajapinnan kautta.
 - Näitä ei ole vielä aikataulutettu. Mikäli toteutetaan, näille tulee 3-6kk siirtymäaika.
- Rajapinnan alhaalla olostaa tulee tieto rekisterin ylläpitoon. Tästä viestitään jatkossa lisäksi rajapinnan postituslistan kautta, jossa tiedotetaan muistakin teknisistä rajapinnan toimintaan liittyvistä asioista. Postituslistalle voi liittyä jättämällä pyynnön siirtorekisteri-tuki@syke.fi

Jätteen alkamis- ja päättymispaikka hakuehdoissa eriytetään omiksi kentiksi. Nyt on esimerkiksi haasteita etsiä ison valtakunnallisen jätetoimijan omalla laitoksella syntyvien jätteiden siirtotietoja (ympäristöluvan valvontaa varten), sillä kun valitsee jätteen haltijaksi yrityksen ja osoitteeksi toimipaikan saa myös kaikki kyseisen yrityksen eri toimipaikoista kyseiseen toimipaikkaan viedyt jätteet (esim. 51 riviä) eikä vain toimipaikassa muodostuneet jätesiirot (esim. 1 rivi). Toki tiedot voi viedä Excelliin ja etsiä lajittelutoiminnolla sieltä, mutta tällainen kehitysidea kuitenkin.

- Rekisteriin on tulossa lisää suodatusvaihtoehtoja, todennäköisesti viimeistään alkuvuodesta.

Miksi Siirtorekisteristä katoaa yrityksen nimien jälkeen kirjoitetut yksilöintitiedot (esimerkiksi kustannuspaikka, toimipisteen lisänimi yms.) kolmessa eri tilanteessa:

- 1) Uuden jäterivin lisäyksessä
- 2) Siirtoa kopioidessa uuden pohjaksi
- 3) Jos järjestelmä herjaa tallentajan virhettä, kun on vaikkapa unohtanut jonkun pakollisen kohdan. On todella tylsää muistaa aina lisätä ne yksilöintitiedot uudestaan, kun ne katoavat yllä mainituissa tilanteissa.

- Virhe korjataan seuraavassa tuotantoon siirrossa.

Mahdollisista tietojen muuttumisesta (esim. painon muutos) Siirto-rekisterissä ei tule ilmoitusta siirron muille osapuolille. Saisiko ilmoitukset käyttöön?

- Rekisteriin ollaan toteuttamassa ilmoitusta muuttuneista tiedoista. Muutoshistoria tulee näkyviin todennäköisesti viimeistään vuoden alussa.